

ประวัติความเป็นมาของตำบลเขาคีรีส

ประวัติความเป็นมา

ตำบลเขาคีรีส เป็นตำบลสำคัญ ตำบลหนึ่งใน ๑๐ ตำบลของอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร เนื่องจากเป็นตำบลที่น่าอยู่ มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำ เหมาะแก่การทำการเกษตร เป็นที่อยู่อาศัย ประชาชนประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ตำบลเขาคีรีสเดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลพรานกระต่าย และได้แยกพื้นที่จากตำบลพรานกระต่ายในปี พ.ศ.๒๕๑๓ (แหล่งข้อมูลจาก : หนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา ตำบลเขาคีรีส) เดิมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเขาคีรีส เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลเขาคีรีส ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ อยู่ห่างจากอำเภอพรานกระต่าย ๗ กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดกำแพงเพชรประมาณ ๓๒ กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครอง เป็น ๑๘ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านเขาคีรีส
- หมู่ที่ ๒ บ้านคุยปายาง
- หมู่ที่ ๓ บ้านหนองโสน
- หมู่ที่ ๔ บ้านวังพาน
- หมู่ที่ ๕ บ้านราษฎร์ยืน
- หมู่ที่ ๖ บ้านดอนขมิ้น
- หมู่ที่ ๗ บ้านทุ่งยาว
- หมู่ที่ ๘ บ้านหนองขาม
- หมู่ที่ ๙ บ้านบึงลูกนก
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองทอง
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านวังแม่พาย
- หมู่ที่ ๑๒ บ้านคลองสำราญ
- หมู่ที่ ๑๓ บ้านคุยปอขาว
- หมู่ที่ ๑๔ บ้านทุ่งรวงทอง
- หมู่ที่ ๑๕ บ้านตะแบกกาม
- หมู่ที่ ๑๖ บ้านหนองตะเข้
- หมู่ที่ ๑๗ บ้านเขานางทอง
- หมู่ที่ ๑๘ บ้านหนองศาลา

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านในตำบลเขาศิริส

หมู่ที่ ๑ บ้านเขาศิริส

ภูมินาม

ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน ในสมัยก่อนได้มีชาวบ้านจากอำเภอรานกระต่าย ได้ยกครอบครัวออกมาหาพื้นที่ทำกิน ซึ่งได้ย้ายครอบครัวมาอาศัยอยู่รอบบริเวณเขาศิริส ซึ่งช่วงนั้นยังไม่มีมีการเรียกชื่อของชุมชน แต่มีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นในทุกวันพระ คือจะมีเสียงดนตรีหรือวงมโหรีดังมาจากบนภูเขาทำให้ชาวบ้านได้ยินเสียงดังกล่าวในทุกวันพระ ซึ่งทำให้ชาวบ้านเกิดความศรัทธาคิดว่าบนภูเขามีสถิตที่ศักดิ์สิทธิ์ได้แสดงอิทธิฤทธิ์ให้ชาวบ้านได้รู้ ต่อมาชาวบ้านในละแวกนี้จึงเรียกที่บริเวณนี้ว่า เขามีฤทธิ์ หรือว่า “เขาศิริส” มาจนถึงปัจจุบันเป็นภูเขานายอดม สามยอด เรียงกัน พื้นที่ดิน เป็นที่ราบสูง น้ำท่วมไม่ถึงทำให้แผ่นดินอุดมสมบูรณ์มาก

หมู่ที่ ๒ บ้านคุยป่ายาง

ภูมินาม

ประวัติศาสตร์หมู่บ้านเดิมหมู่ “บ้านคุยป่ายาง” เกิดขึ้นเพราะการย้ายถิ่นฐานเพื่อทำมาหากินซึ่งแยกมาจากตำบลพรานกระต่าย โดยมีกลุ่มของนายเลห์ ไผ่แดง นายทิม สงคัม นายเกลี้ยง เกตุนา นายแจ่ง บัวเฟียน นายแหว ไผ่แดง นายสงวน พะโยมและนายณิ พะโยม ย้ายเข้ามาก่อนเป็นกลุ่มแรกแต่เดิมหมู่บ้านคุยป่ายางเป็นป่ารกมีไม้ยางขึ้นมากมาย การคมนาคมไม่สะดวก กลุ่มคนเหล่านี้ได้เข้ามาจับจองที่ดินแบ่งทำมาหากินโดย การบุกเบิกที่ไร่ที่นา จนเกิดเป็นหมู่บ้านในปัจจุบันโดยใช้ชื่อว่า “บ้านคุยป่ายาง” ที่เรียกว่าคุยป่ายาง มาจากคำว่า คุย ซึ่งแปลว่า เนิน และคำว่า ยาง มาจากต้นยางที่ขึ้นเป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน จึงเรียกรวมกันว่า คุยป่ายาง แต่ปัจจุบันนี้ ไม่มีต้นยางเหลืออยู่เลย

หมู่ที่ ๓ บ้านหนองโสน

ภูมินาม

ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน “หนองโสน” ผู้สูงอายุเล่าว่า แต่ก่อนบ้านนี้มีแต่ป่า สัตว์ต่างๆมากมายการคมนาคมไม่สะดวก ต้องใช้เวลาเดินทางเข้ามาในเมือง เพื่อจำหน่ายมาจำหน่ายและซื้อของกลับบ้าน และต้องหากลับตามเส้นทางนาเกวียน ต้องหาบข้ามคลอง บึง หรือไม่ก็ใช้ควายเทียมเกวียนใช้ตะเกียงส่องให้มีแสงสว่างและบริเวณหน้าทิศตะวันตกของวัดลัทธิวันวาราม มีหนองน้ำขนาดใหญ่ มีอาณาเขต ประมาณ ๓๐ ไร่ ในบริเวณ หนองน้ำ มีต้นโสนขึ้นมากมาย จนกระทั่งชาวบ้าน เรียกขานกันตามที่ได้เห็นว่า บ้านหนองโสน ในปัจจุบันหนองน้ำใหญ่ไม่ปรากฏ ให้เห็นเหมือนเดิมแล้ว หนองโสนเหลือเพียงสระธรรมดา ซึ่งประชาชนในหมู่เรียกขานกันว่าสระหลวง หมู่ที่ ๓ บ้านหนองโสน แยกมาจาก หมู่ที่ ๒ บ้านคุยป่ายาง

หมู่ที่ ๔ บ้านวังพาน

ภูมินาม

เหตุที่เรียกว่า บ้านวังพาน เพราะ มีเมืองโบราณ ซึ่งว่าเมืองบางพาน และเรียกกันมาบ้านวังพานเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณบางพาน เมืองบางพาน เป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี เมืองหนึ่งที่น่าศึกษาอยู่ในเขตอำเภอพานกระต่าย เป็นเมืองที่สำคัญและเก่าแก่ ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย เป็นราชธานี หรือก่อนหน้านั้น หลักฐานจากจารึกนครชุม ซึ่งจารึกเมื่อปี พ.ศ.๑๙๐๐ ในสมัยพระมหาธรรมราชาลิไท จารึกไว้ว่า “พิมพ์เอารอยดิน.....อันหนึ่งประดิษฐานไว้ในเมืองบางพาน เหนือจอมเขานางทอง” ซึ่งหมายถึงการนำรอยพระพุทธรูปมาจำลองมาประดิษฐานไว้ที่เขานางทองเมืองบางพานแสดงว่าเมืองบางพานเคยเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย

หมู่ที่ ๕ บ้านราษฎร์ขันธ์

ภูมินาม

นายลำพวน จันทะวงศ์ ผู้ใหญ่ได้เล่าว่าเมื่อก่อนเรียก “บ้านคุยขันธ์” “คุย” คือ เนิน “ขันธ์” ต้นไม้ชื่อ “ขันธ์” ผู้เฒ่าผู้แก่จะจำมารับประทานกับหมาก ต่อมา ปี ๒๕๑๐ ได้ตั้งเป็นหมู่บ้าน “ราษฎร์ขันธ์” ต่อมามีความเจริญมากขึ้น บ้านราษฎร์ขันธ์ มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ ๑ วัด คือ วัดราษฎร์ขันธ์สามัคคี สร้างเมื่อประมาณ ๑๐ ปี (วัดสร้างใหม่) มีประเพณี การทำขวัญข้าว และการทำบุญกลางบ้านในช่วงปีใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านคือการ สานตะกร้อ

ประชากรส่วนใหญ่ที่ย้ายเข้ามาคือ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสุโขทัย มีประชากรทั้งหมด ๖๒๓ คน ๑๕๐ กว่าครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำสวนส้มมะนาว

หมู่ที่ ๖ บ้านดอนขมิ้น

ภูมินาม

บ้านดอนขมิ้นนี้เรียกว่า ดอนมะม่วงหอม เพราะมีมะม่วงหอมใหญ่หลายต้น ต่อมามะม่วงหอมตายหมดจึงเรียกว่า “บ้านดอนใหญ่” แล้วจึงเปลี่ยนมา “บ้านดอนขมิ้น” ซึ่งแยกจากการปกครองจากหมู่ที่ ๑ มาเป็น หมู่ที่ ๖ ในปัจจุบันเหตุที่เรียกว่าดอนขมิ้นเพราะ บริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน เป็นที่ดอน และมีต้นขมิ้นขึ้นอยู่เต็มพื้นที่ทั้งหมด จึงเรียกว่าดอนขมิ้น

หมู่ที่ ๗ บ้านทุ่งยาว

ภูมินาม

บ้านทุ่งยาว หมู่ที่ ๗ ที่เรียกว่าทุ่งยาว เพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำนา มี ทุ่งนาที่กว้างและสวยงามมาก จึงเรียกว่า ทุ่งยาว

นางทองอรล เดชะผล อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ ๖/๔ หมู่ ๗ บ้านทุ่งยาว ตำบลเขาคีรีส ได้ให้ข้อมูลว่าที่บ้านทุ่งยาวมีวัดเก่าแก่ คือ วัดป่าวัว แต่ไม่เคยมีผู้ใดเข้าไปสำรวจชาวบ้านจะไปทำบุญที่ วัดเขาคีรีส และเด็กๆจะไปเรียนที่โรงเรียน บ้านคุยป่ายาง

ลุงาน ไพโรจน์ อายุ ๖๓ ปี หมู่ที่ ๗ บ้านทุ่งยาว ตำบล เขาคีรีส ได้อยู่หมู่บ้านทุ่งยาวมาตั้งแต่เกิด มีที่ดินประมาณ ๓๐-๔๐ ไร่ ลุงานได้ให้ข้อมูลว่า วัดป่าวัวอยู่ในสวนมะนาวของลุงาน ลุงานมาพบครั้งแรกก็เป็นป่าทึบ และพบร่องรอยของการขุดในบริเวณวัด ลุงานกล่าวว่ารูปร่างของวัดไม่มีเจดีย์ มีแท่นพระ เดิมมีพระพุทธรูปเป็นองค์แต่ไม่สมบูรณ์แบบพบหลักฐานที่ แตก หัก เป็นชิ้นๆ วัดป่าวัวเมื่อก่อนเป็นป่าทึบ ชื่อป่าวัวแต่ไม่มีใครนำวัวไปเลี้ยงในบริเวณนั้น แต่มีเรื่องเล่า คือ สมัยก่อนเล่ากันว่า มีวัวทองคำอยู่ ๑ คู่ได้อยู่ที่บริเวณนั้นจึงเรียกว่าวัดป่าวัว

หมู่ที่ ๘ บ้านหนองขาม

ภูมินาม

หมู่ที่ ๘ บ้านหนองขาม เหตุที่เรียกว่าหมู่บ้านหนองขามเพราะ ในอดีตมีต้นมะขามใหญ่อยู่ประมาณ ๕ ต้น อยู่ใกล้กับหนองน้ำขนาดใหญ่ (ปัจจุบันคงเหลือ ๓ ต้น) เมื่อมาตั้งหมู่บ้าน จึงใช้ชื่อ บ้านหนองมะขามตามที่มีต้นมะขามที่มีอยู่ในหมู่บ้าน แต่เมื่อกาลผ่านพ้นไป นานวันเข้าคำว่า มะขาม กลายเป็นคำว่าขาม ในปัจจุบันจึงเรียกขานกันว่า บ้านหนองขาม โดยมีประวัติเล่าขานกันสืบมาว่า เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๕ นายเทิน ใจเกตุ ได้รวบรวมผู้คนจากหมู่บ้านอื่นประมาณ ๔๐ หลังคาเรือน มาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองขามแห่งนี้

ประชากรในหมู่บ้านมีประมาณ ๖๐๐ กว่าคนผู้คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะอพยพมาจากจังหวัดอุทัยธานี นครสวรรค์ ส่วนคนพื้นที่พรานกระต่ายจะน้อยที่สุดมีประมาณ ๒๐ กว่าหลังคาเรือน ประเพณีของหมู่บ้านหนองขาม คือ การแข่งประกวดคุ้มในวันพ้อและทำบุญกลางบ้านในวันขึ้นปีใหม่ของทุกปี

หมู่ที่ ๙ บ้านบึงลูกนก

ภูมินาม

หมู่ที่ ๙ บ้านบึงลูกนก เป็นหมู่บ้านใหญ่ในตำบลเขาคีรีส เพราะมีหมู่บ้านที่แยกออกจากหมู่ที่ ๙ จำนวน ๒ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑๒ บ้านคลองสำราญ และ หมู่ที่ ๑๕ บ้านตะแบกงาม เหตุที่เรียกว่าหมู่บ้านบึงลูกนก เพราะ ในหมู่บ้านมีหนองน้ำขนาดใหญ่และมีนกมาหากินในบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก จึงเรียกหมู่บ้านตามที่มีนกมาอาศัย

หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองทอง

ภูมินาม

หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองทอง เป็นหมู่บ้านใหญ่ หมู่บ้านหนึ่งในตำบลเขาศิริส เนื่องจากแยกหมู่บ้านออกมาเป็น ๒ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑๑ บ้านวังแม่พาย และหมู่ที่ ๑๒ บ้านคลองสำราญ เหตุที่เรียกว่าหมู่บ้านหนองทอง เพราะในอดีต เมื่อตั้งหมู่บ้านใหม่ ในบริเวณหมู่บ้าน มีต้นทองกวาวขึ้นเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งชาวบ้านเรียกขานตามที่ได้เห็นว่า บ้านหนองทอง

หมู่ที่ ๑๑ บ้านวังแม่พาย

ภูมินาม

บ้านวังแม่พาย วังแม่พายอยู่บริเวณ เมืองบางพาน เหตุที่เรียกว่าวังแม่พาย เพราะ บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเป็นห้วงน้ำใหญ่ ลึก ชาวบ้านเรียกขานกันว่าวังน้ำ คำว่าแม่พาย สันนิษฐานว่า เป็นชื่อเรียกลำน้ำแห่งนี้ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำมีขนาดใหญ่ติดต่อกัน เนื้อที่หลายร้อยไร่ เรียกกันว่าวังแม่พาย อย่างเช่นลำน้ำแม่ปิง หรือ แม่ปิง ที่สำคัญของภาคเหนือ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า วังแม่พาย ภายในหมู่บ้านวังแม่พาย มีวัดโบราณ อยู่เรียกกันว่าวัด วังหลุม แต่ไม่พบร่องรอยของวัด วังหลุมแล้ว เหลือเพียงแค่เนินดินเท่านั้น ภายในคลองแม่พาย สวนกล้วยอยู่เป็นจำนวนมากมาย มีวัดอยู่วัดหนึ่ง ชาวบ้านเรียกกันว่าวัดวังจำปา

หมู่ที่ ๑๒ คลองสำราญ

ภูมินาม

บ้านคลองสำราญ เป็นหมู่บ้านตั้งใหม่ที่แยกมาจากหมู่ที่ ๙ บ้านบึงลูกนกบางส่วนและแยกมาจากหมู่ ๑๐ บ้านหนองทอง ที่เรียกว่า บ้านคลองสำราญ เนื่องจากในหมู่บ้านมีลำคลอง ซึ่ง คลองสำราญ เป็นคลอง ลำน้ำเดียวกับวังแม่พาย เมื่อผ่านบริเวณวัดพระนอน ชาวบ้านเรียกขานกันว่า คลองสำราญ สันนิษฐานว่า ตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล ของหมู่บ้าน เพื่อให้ทุกคน มีความสุข สนุกสนาน สำราญใจ จึงตั้งชื่อว่าคลองสำราญ

หมู่ที่ ๑๓ บ้านคุยปอขาว

ภูมินาม

บ้านคุยปอขาว หมู่ที่ ๑๓ เป็นหมู่บ้านที่แยกมาจากหมู่ที่ ๑ บ้านเขาศิริสประชาชนเรียกชื่อหมู่บ้านนั้นว่าบ้านคุยปอขาว ซึ่งมีที่มาจากคำว่า คุย ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า เนิน หมายถึง บริเวณที่ดินที่มีความสูงกว่าปกติ ส่วนปอขาวเป็นชื่อของต้นไม้ ชนิดหนึ่งที่สามารถใช้ทำปอได้ เมื่อลอกผิวออกมาแล้ว จะนำเนื้อมาปลอก เนื้อมีสีขาว จึงเรียกว่าปอขาวจึงถูกตั้งชื่อหมู่บ้านมาจากสถานที่เป็นเนินสูงและมีต้นปอขาวขึ้นอยู่มาก ชื่อบ้านคุยปอขาว บางคนก็เรียกว่า หนองหัวลิง แต่ในปัจจุบันเนินสูงนั้นได้ถูกไถพรวนให้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรไปทั้งหมดแล้ว และต้นปอขาวหายากขึ้น เนื่องจาก ถูกทำลายและไม่นิยมปลูก

หมู่ที่ ๑๔

ภูมินาม

หมู่บ้านทุ่งรวงทอง เหตุที่เรียกว่าหมู่บ้านทุ่งรวงทองเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา โดยเฉพาะช่วยเก็บเกี่ยวทุ่งนาจะเหลืออร่าม สวยงามมาก จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านทุ่งรวงทอง บ้านทุ่งรวงทอง เป็นหมู่บ้านที่ แยกมาจากบ้านหนองขาม หมู่ที่ ๘ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ในอดีตบ้านทุ่งรวงทองจะแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่ม เกาะราง คือ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้แหล่งน้ำกลุ่มที่ ๒ คือ กลุ่มสามปลัก ที่เรียกว่า ปลัก เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เลี้ยงวัว ควาย เป็นจำนวนมาก และกลุ่มสุดท้ายเรียกว่ากลุ่มเสือ กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด เนื่องจากอยู่ใกล้หนองน้ำที่มีบริเวณกว้างใหญ่ ต่อมาได้รวมกลุ่มทั้ง ๓ กลุ่มเข้าด้วยกัน และตั้งเป็นหมู่บ้านในเวลาต่อมา ใช้ชื่อว่า บ้านทุ่งรวงทอง

หมู่ที่ ๑๕ บ้านตะแบกงาม

ภูมินาม

เดิมเป็นหมู่ที่ ๙ บ้านบึงลูกนก ต่อมาชาวบ้านหมู่ที่ ๙ และ ชาวนครสวรรค์เข้ามาหากินเพิ่มมากขึ้น ผู้ใหญ่สมาน ไพโรจน์ ในขณะนั้น จึงทำเรื่องขอแยกหมู่บ้าน เป็นหมู่ที่ ๑๕ บ้านตะแบกงามในปัจจุบัน ที่เรียกว่าบ้านตะแบกงาม ปัจจุบันต้นตะแบกงามขนาดใหญ่ทั้งหมดได้ตัดโค่นจนสิ้นหมด มีเหลือให้เห็นเพียงต้นเดียว

หมู่ที่ ๑๖ บ้านหนองตะเข้

ภูมินาม

บ้านหนองตะเข้ หมู่ที่ ๑๖ เป็นหมู่บ้านใหม่ ที่แยกมาจาก หมู่ที่ ๓ บ้านหนองโสนประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ คือ นายมานพ สนม (ในขณะนั้น) ได้ทำเรื่องขอแยกหมู่บ้านใหม่ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ทางราชการได้อนุมัติแยกเป็นหมู่ที่ ๑๖ บ้านหนองตะเข้ในปัจจุบัน ภายในหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่ และหนองน้ำ เป็นรูปคล้ายกับจระเข้ จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านหนองตะเข้ หรือ อาจสันนิษฐานได้อีกอย่างหนึ่งว่า ในหนองแห่งนี้มีจระเข้ มากมาย จึงเรียก กันว่าหนองตะเข้ ในปัจจุบันไม่เห็น หนองน้ำ ดังกล่าวเป็นรูปจระเข้แล้วเนื่องจากถูกบุกรุกทำลาย แต่ประชาชน ยังเรียกกันว่าหนองตะเข้อยู่

หมู่ที่ ๑๗ บ้านเขานางทอง

ภูมินาม

เขานางทอง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาลิไทยการวางผังของโบราณสถาน วางตามแนวยาวเขามีบันไดทางขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือด้านบนสูงสุดเป็นเจดีย์ใหญ่ทรงดอกบัวตูม หรือ พุ่มข้าวบิณฑ์ฐานเจดีย์กว้าง ๑๒ เมตร ก่อด้วยอิฐปูนแลง ส่วนบนเป็นศิลาแลง ถัดมาเป็นเจดีย์ราย เล็ก ๓ องค์ กว้าง ๒ เมตร เท่ากันทุกองค์ ถัดมาเป็นวิหาร ๔ ตอน ตอนแรกยาว ๑๓ เมตร กว้าง ๖ เมตร ตอนที่สองกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๑ เมตร ส่วนด้านท้ายสุดคล้ายที่ตั้งบุษบก เป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปบาท

หมู่ที่ ๑๘ บ้านหนองศาลา

ภูมินาม

บ้านหนองศาลา หมู่ที่ ๑๘ แยกมาจาก หมู่ที่ ๓ บ้านหนองโสน เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือ นายทองย้อย หอมหวน เหตุที่เรียกว่าบ้านหนองศาลาเพราะมีหนองน้ำใหญ่ ติดต่อกับมีน้ำประชาชนใช้สัญจรไปมา มีการสร้างศาลาไว้กลางหนองน้ำ สำหรับประชาชนที่เดินทางจากจังหวัดพิษณุโลก จะมาเพื่อพักผ่อนและหลบจากสัตว์ร้ายระหว่างการเดินทาง เนื่องจากสมัยก่อนการคมนาคมไม่สะดวกเหมือนปัจจุบัน จึงเรียกว่า บ้านหนองศาลา หนองศาลานี้มีขนาดใหญ่ประมาณสนามฟุตบอล มีทั้งหมด ๓ หนองด้วยกันคือ หนองคล้า หนองศาลา และหนองกินน้ำ ปัจจุบันหนองศาลาไม่มีศาลาแล้วกลายเป็นอ่างเก็บน้ำซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๐ ไร่